

สรุปผลการสัมมนา

เรื่อง บทบาทและหน้าที่กรรมการรัฐวิสาหกิจ

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

ณ ห้องบอลรูม โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพฯ

๑. รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๒๒๔ คน ประกอบด้วย

- ประธานกรรมการและกรรมการรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๘๑ คน
- ผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและบริษัทในเครือ จำนวน ๔๓ คน
(รายละเอียดปรากฏตามรายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา)

๒. การกล่าวรายงานต่อประธานการสัมมนาโดยนายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง สรุปดังนี้

กิจการรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของถือว่าเป็นกลไกหลักที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปัจจุบันมีรัฐวิสาหกิจ ๕๖ แห่ง ในทุกภาคเศรษฐกิจและสังคมรวม ๙ สาขา ทั้งนี้รัฐวิสาหกิจมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น ๑๒ ล้านล้านบาท เกือบเท่าจำนวน GDP ของประเทศ มีรายได้ ๕ ล้านล้านบาท มีกำไรประมาณ ๓ แสนล้านบาท นำส่งเงินให้รัฐปีละประมาณ ๑.๒ แสนล้านบาท มีการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานประมาณปีละ ๓ แสนล้านบาท รัฐบาลชุดปัจจุบันจึงได้ให้ความสำคัญในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านการพัฒนารัฐวิสาหกิจเป็นการเฉพาะ เช่น การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส การกำหนดมาตรการที่จะแก้ไขและฟื้นฟูกิจการรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหาในการดำเนินการ รวมทั้งมีปัญหาด้านการเงิน รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจหรือ คกร. ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ การนำระบบธรรมาภิบาลมาใช้กับรัฐวิสาหกิจเพื่อให้มีการบริหารงานที่ดี มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส การจัดตั้งองค์กรเจ้าของเพื่อทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของรัฐวิสาหกิจ การแก้ไขปัญหาที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถกลับมาดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างและการก่อสร้างของรัฐวิสาหกิจ เพื่อพัฒนาการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้เข้มแข็ง และเป็นไปอย่างยั่งยืนผ่านคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจซึ่งถือเป็นตัวแทนเจ้าของคือภาครัฐในการกำกับดูแลและกำหนดนโยบายการบริหารองค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล โดยเชิญประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการผู้แทนกระทรวงการคลังของรัฐวิสาหกิจทั้ง ๕๖ แห่ง เข้าร่วมการสัมมนาโดยได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้มอบนโยบายการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้ประธานกรรมการ และกรรมการรัฐวิสาหกิจได้รับทราบเพื่อนำนโยบายต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมต่อไป

/๓. นายกรัฐมนตรี...

๓. นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มอบนโยบายแก่ประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลังของรัฐวิสาหกิจและบริษัทในเครือ แบ่งเป็นระยะสั้นและระยะยาว สรุปได้ดังนี้

ระยะสั้น

เรื่องที่ ๑ การทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการและกรรมการรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถือว่าเป็น ผู้ที่รัฐบาลได้แต่งตั้งให้เข้ามาทำหน้าที่นี้ จะต้องทำหน้าที่ตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนดโดยไม่มีข้อขัดแย้งกันเอง ในคณะกรรมการ และต้องไม่มีผลประโยชน์ใดๆ ทำงานด้วยความโปร่งใส ผลักดันให้โครงการสำคัญที่อยู่ ในความรับผิดชอบให้เริ่มต้นได้โดยเร็ว กำกับดูแลฝ่ายบริหารและองค์กรรัฐวิสาหกิจให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีฐานะการเงินที่เข้มแข็งสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ไม่เป็นภาระแก่ภาครัฐจนเกินควร การจัดตั้งหรือการลงทุน ในบริษัทลูกหรือบริษัทในเครือของรัฐวิสาหกิจจะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบถึงความจำเป็นและความคุ้มค่า ในการดำเนินงาน ไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของรัฐวิสาหกิจแม่ หรือหน่วยงานอื่น และต้องควบคุมการดำเนินงาน ของบริษัทลูกหรือบริษัทในเครือเพื่อมิให้เป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ควรมีการบูรณาการการลงทุนเพื่อลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อนและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่มีอยู่กับสิ่งที่จะพัฒนา ต่อไป และใช้แหล่งเงินลงทุนที่สามารถแบ่งเบาภาระด้านการคลังของประเทศได้

เรื่องที่ ๒ ขอให้รัฐวิสาหกิจเร่งสรรหาผู้บริหารสูงสุด ขอให้ประธานกรรมการและกรรมการ รัฐวิสาหกิจเห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องเร่งสรรหาผู้บริหารสูงสุดเข้ามาปฏิบัติงานให้ได้ภายในเวลา ไม่เกิน ๓ เดือน

เรื่องที่ ๓ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจกำกับดูแลฝ่ายบริหารให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีภาคเอกชนดำเนินการในสาขานั้นอยู่แล้ว ขอให้ทำงานเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน ของภาคเอกชน และควรผลักดันให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการให้รางวัลต้องเชื่อมโยง กับประสิทธิภาพที่ดีขึ้นด้วย การพิจารณาปรับปรุงเกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนของพนักงาน เช่น การปรับ โครงสร้างเงินเดือน เป็นต้น ต้องพิจารณาว่าประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานดีขึ้นหรือไม่

เรื่องที่ ๔ การให้รัฐวิสาหกิจทำงานด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ ปราศจากคอร์รัปชัน โดยปัจจุบันรัฐบาลได้นำเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ประกอบด้วย ระบบ Construction Sector Transparency Initiative (CoST) เน้นในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลในโครงการก่อสร้าง ทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การเสนอขออนุมัติโครงการ การจัดทำราคากลาง TOR และเอกสารประกวดราคา การคัดเลือก ผู้เหมาะสมมาดำเนินโครงการ การลงนามในสัญญา และการติดตามผลการดำเนินโครงการ เพื่อให้สาธารณชน ได้รับทราบข้อมูลและหากมีข้อสงสัยก็สามารถขอตรวจสอบการดำเนินโครงการนั้นได้ และระบบข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) โดยระบบนี้จะมีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายว่าจะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความ โปร่งใสไม่มีทุจริตคอร์รัปชัน

/เรื่องที่ ๕ ...

เรื่องที่ ๕ สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหา ๗ แห่ง คือ การรถไฟแห่งประเทศไทย บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย คนร. ได้อนุมัติแผนการแก้ไขปัญหาตามที่เสนอไปแล้ว ขณะนี้อยู่ในชั้นการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาเป็นรายเดือน ขอให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจทั้ง ๗ แห่งดังกล่าว ผลักดันและติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับคณะอนุกรรมการกลั่นกรองแผนการแก้ไขปัญหาวิสาหกิจเพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้คล่องตัวโดยเร็ว

ระยะยาว

เรื่องที่ ๖ การกำหนดเป้าหมายของการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจนให้รัฐวิสาหกิจทำพันธกิจหลักที่ควรทำอย่างมีบูรณาการและสอดคล้องกันยุทธศาสตร์ของประเทศระยะ ๕ ปี ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพ และมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน ดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และบริหารทรัพย์สินของประเทศให้เกิดมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้จะถูกกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจของประเทศ

เรื่องที่ ๗ การกำหนดบทบาทความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่ชัดเจน โดยต่อไปกระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจจะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายการดำเนินการให้กับรัฐวิสาหกิจ

เรื่องที่ ๘ การจัดตั้งองค์กรเจ้าของขึ้นมาดูแลรัฐวิสาหกิจอย่างจริงจัง โดยจะทำหน้าที่ดูแลฐานะการเงินและความสำเร็จขององค์กร การแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจที่เป็นมืออาชีพมาบริหารงาน กำกับการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจให้เกิดมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนที่ถือเป็นผู้ถือหุ้นของรัฐวิสาหกิจ รวมถึงมีการประเมินผลคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและรัฐวิสาหกิจในภาพรวม

เรื่องที่ ๙ การออกกฎหมายการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจอย่างแท้จริง โดยจะมีการจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ (บรรษัทฯ) หรือ Holding Company เพื่อทำหน้าที่องค์กรเจ้าของรัฐวิสาหกิจ กำกับรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ก็จะเพิ่มบทบาทให้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติม

รัฐวิสาหกิจจะต้องบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ผู้ถือหุ้น ประชาชน และประเทศชาติ รวมถึงจะต้องมีการให้ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่องต่างๆ ของแต่ละรัฐวิสาหกิจให้ประชาชนทราบล่วงหน้าด้วย

๔. สรุปการบรรยายเรื่อง บทบาทและหน้าที่กรรมการรัฐวิสาหกิจในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้เกิดความโปร่งใสในการลงทุน โดยนายกุลิศ สมบัติศิริ ผู้อำนวยการ สคร.

ประเด็นที่ ๑ ประธานกรรมการรัฐวิสาหกิจไม่ควรเป็นประธานหรือกรรมการในคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการควบแบ่งหน้าที่กับฝ่ายบริหารให้มีความชัดเจน ไม่ควรเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นที่ ๒ กรณีผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจ เมื่อพ้นจากตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจให้ถือว่าพ้นจากการเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจด้วย

กรณีการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด ในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจกำหนดคุณสมบัติผู้รักษาการแทนผู้บริหารสูงสุดไว้ก็ให้ปฏิบัติตามที่กำหนด แต่หากกฎหมายไม่กำหนดคุณสมบัติผู้รักษาการแทนไว้ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งบุคคลใดให้รักษาการแทนได้ โดยคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาการจากพนักงานในระดับรองผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือกรรมการของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจไม่สามารถแต่งตั้งบุคคลภายนอกมารักษาการแทนผู้บริหารสูงสุดได้

และในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจกำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ และผู้รักษาการแทนไม่มีอำนาจหน้าที่ในฐานะกรรมการ ดังนั้น คณะกรรมการจึงขาดองค์ประกอบและไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ โดยคณะกรรมการสามารถดำเนินการประชุมได้เฉพาะเรื่องการสรรหาผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจเท่านั้น และควรเร่งรัดให้หน่วยงานเจ้าสังกัดเสนอแก้ไขกฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจในประเด็นดังกล่าวด้วย

ประเด็นที่ ๓ การเพิ่มความโปร่งใสการลงทุนโครงการก่อสร้างภาครัฐ CoST ซึ่งเป็นสากล โดยใช้กลไกการเปิดเผยข้อมูลพื้นฐานในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในโครงการก่อสร้างของภาครัฐ ตั้งแต่กระบวนการจัดทำ TOR การจัดซื้อจัดจ้าง และการส่งมอบงาน รวมถึงข้อตกลงสัญญาคุณธรรม (Integrity Pact) มาใช้ในโครงการก่อสร้างของภาครัฐ

ประเด็นที่ ๔ การจัดทำร่างกฎหมายเพื่อการปฏิรูประบบการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ และหลักทรัพย์ของรัฐ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้ง คนร. ซึ่งปัจจุบันองค์ประกอบของ คนร. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี (ด้านเศรษฐกิจ) เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ จำนวน ๘ คน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ทางด้านบริหารจัดการส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจองค์การของรัฐ หรือภาคเอกชน จำนวน ๘ คน

/และผู้อำนวยการ...

และผู้อำนวยการ สคร. เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งตามกฎหมายใหม่องค์ประกอบของ คนร. จะประกอบด้วย ฝ่ายการเมือง (ฝ่ายบริหาร) จำนวน ๕ คน (นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็น ประธาน และรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๔ คน) ฝ่ายข้าราชการประจำ จำนวน ๕ คน (ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้อำนวยการ สคร. เป็นกรรมการและเลขานุการ) และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีการสรรหาที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๕ คน

นอกจากการปรับปรุงองค์ประกอบของ คนร. แล้ว ยังมีการปฏิรูประบบการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ โดยจะแยกบทบาทการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจออกเป็น ๒ ส่วน คือ การจัดตั้งบริษัทฯ มีลักษณะเป็น Holding Company ทำหน้าที่เป็นเจ้าของ บริหารงาน และถือหุ้นรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ส่วนรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งจะยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สคร. เช่นเดิม ทั้งนี้ บริษัทฯ และ สคร. จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ คนร.

สำหรับดำเนินการสรรหาคณะกรรมการบริษัทฯ หรือกรรมการผู้จัดการของ บริษัทฯ จะมีคณะกรรมการสรรหา ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมเข้ามาดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นกระบวนการสรรหาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับการสรรหาคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ส่วนที่ ๒ การนำระบบธรรมาภิบาล Good Governance หรือ Corporate Governance มากำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ การจัดทำแผนพัฒนาระบบรัฐวิสาหกิจ (SOEs National Plan) ซึ่งเป็นแผนระดับชาติที่กำหนดเป้าหมายทิศทางการพัฒนารัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบ การปรับปรุงกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ การประเมินผลกรรมการ ฝ่ายบริหาร และองค์กรรัฐวิสาหกิจทั้งหมด รวมถึงการกำหนดให้รัฐวิสาหกิจทำแผนฟื้นฟูเมื่อรัฐวิสาหกิจเกิดปัญหาด้านการเงินหรือการดำเนินงาน

ประเด็นที่ ๕ พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖) ได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งใช้บังคับกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐที่จะร่วมลงทุนหรืออนุญาตให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่ภาคเอกชน ในการนำทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินองค์กรที่เป็นกิจการของรัฐไปใช้ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ กำหนดให้ จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (คณะกรรมการนโยบาย PPP) โดยมี นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ (แผนยุทธศาสตร์ PPP) และอนุมัติโครงการ PPP โดย สคร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการได้จัดทำ แผนยุทธศาสตร์ PPP และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ อนุมัติแผนยุทธศาสตร์ PPP

/ซึ่งประกอบ...

ซึ่งประกอบไปด้วยกิจการที่เหมาะสมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน ทั้งสิ้น ๒๐ กิจการ และมีรายการโครงการ (Project pipeline) จำนวน ๖๕ โครงการ รวมเป็นวงเงินลงทุนทั้งสิ้น ๑.๔๑ ล้านล้านบาท เป็นโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งประมาณร้อยละ ๘๐ ซึ่งในปี ๒๕๕๘ มีโครงการที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของ สคร. จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่ โรงไฟฟ้าขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีมูลค่าประมาณ ๔ พันล้านบาท และโรงไฟฟ้าขยะของเทศบาลนครนครราชสีมา มีมูลค่าประมาณ ๒ พันล้านบาท สำหรับปี ๒๕๕๙ มี ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง ICD ลาดกระบังของการรถไฟแห่งประเทศไทย และโครงการรถไฟฟ้ามหานครสายสีน้ำเงิน ส่วนต่อขยาย ของการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ รัฐบาลเตรียมเพิ่มให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการรถไฟฟ้ามหานครสายสีส้ม และสีชมพู ซึ่งตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ เมื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ PPP แล้ว คณะกรรมการนโยบาย PPP จะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติโครงการ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาโครงการ สำหรับขั้นตอนการคัดเลือกเอกชน จะมีคณะกรรมการคัดเลือกตามมาตรา ๓๕ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ ทำหน้าที่เหมือนคณะกรรมการคัดเลือกตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ (พ.ร.บ. ร่วมงานฯ ปี ๒๕๓๕) อย่างไรก็ดี พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ กำหนดมีบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแล ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการนั้นๆ ภายหลังจากดำเนินการคัดเลือกเอกชนแล้วเสร็จ กระทรวงเจ้าสังกัดจะแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามมาตรา ๔๓ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามสัญญา คล้ายกับคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมงานฯ ปี ๒๕๓๕ และเมื่อเกิดปัญหาคณะกรรมการกำกับดูแลสามารถพิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการและแก้ไขสัญญา ร่วมลงทุน ซึ่งในกฎหมายฉบับนี้มีแนวปฏิบัติของการแก้ไขสัญญาร่วมทุนที่เป็นสาระสำคัญซึ่งต้องเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเนื่องจากมีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง

เพื่อเป็นการส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ สคร. ได้แบ่งแนวทางการดำเนินโครงการออกเป็น ๓ แนวทาง คือ

๑. ออกกฎกระทรวงเพิ่มมูลค่าโครงการที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ จาก ๑ พันล้านบาท เป็น ๕ พันล้านบาท ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๒. มอบอำนาจให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการในการพิจารณาอนุมัติโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า ๑ พันล้านบาท

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑ พันล้านบาท แต่ไม่เกิน ๕ พันล้านบาท เพื่อพิจารณาโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่ควรดำเนินการตามขั้นตอนของ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. สรุปประเด็นถาม - ตอบจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

คำถาม ใครเป็นผู้มีอำนาจในการตั้งคณะกรรมการคัดเลือก ตามมาตรา ๓๕ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ พ.ศ. ๒๕๕๖

คำตอบ ตามมาตรา ๓๕ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ วรรคแรก กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก

คำถาม ประเด็นการสรรหาผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจหลายแห่งเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ กรณีผู้ที่รักษาการผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจประสงค์จะสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ผู้รักษาการผู้บริหารสูงสุดคนดังกล่าวจะต้องลาออกจากการเป็นผู้รักษาการแทนหรือไม่ เนื่องจากเห็นว่า อาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการกระบวนการสรรหา ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการสรรหา จึงขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องกรณีผู้ที่รักษาการผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจประสงค์จะสมัครเข้ารับสรรหาเป็นผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ

คำตอบ ตามมาตรา ๘ จัตวา วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้ คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมที่จะเป็นผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ตริ (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) ไม่เป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจแห่งนั้น เว้นแต่เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกินห้าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันยื่นใบสมัคร

คำถาม กรณีกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้บริหารสูงสุดว่างลง ให้รองผู้บริหารสูงสุด ผู้ที่มีความอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารสูงสุดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน หากรองผู้บริหารสูงสุดผู้ที่มีความอาวุโสสูงสุด จะยืนยันในสิทธิ์ว่าจะต้องได้เป็นผู้รักษาการแทน แต่คณะกรรมการเห็นว่าไม่เหมาะสมได้หรือไม่

คำตอบ กรณีการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ตามนัยหนังสือ สคร. ที่ กค ๐๘๑๓/ว.๐๐๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ เรื่อง การแต่งตั้งและกำหนดค่าตอบแทนผู้รักษาการแทนผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ สคร. ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้รักษาการแทนว่า ในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจกำหนดคุณสมบัติผู้รักษาการแทนผู้บริหารสูงสุดไว้ (เช่น ประธานกรรมการหรือรองผู้ว่าการ) ก็ให้ปฏิบัติตามที่กำหนด แต่หากกฎหมายไม่กำหนดคุณสมบัติผู้รักษาการแทนไว้ หรือกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งบุคคลใดให้รักษาการแทนได้ ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาการจากบุคคลดังต่อไปนี้

- ๑) พนักงานในระดับรองผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ
- ๒) กรรมการของรัฐวิสาหกิจ

ทั้งนี้ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจไม่สามารถแต่งตั้งบุคคลภายนอกมารักษาการแทนผู้บริหารสูงสุดได้